

KFAST

Projekteringsanvisning

Storkök, servering – Kommunala lokaler

Sammanställd av: Projekt- och Driftavdelningen
Datum: 2025-11-25

TEL VÄXEL: 016-16 75 00
E-POST: info@kfast.se
HEMSIDA: www.kfast.se

BESÖKSADRESS: Munktelstorget 2
630 05 Eskilstuna
Sverige

POSTADRESS: 631 86 Eskilstuna
Sverige

Ändringshistorik

	Ändring	Version	Sign
Datum			
2025-11-25		2025:11	M Nygren

KFAST

Inledning

Dessa projekteringsanvisningar ska alltid användas vid om- till- och nybyggnad i Eskilstuna kommuns fastigheter. Eskilstuna kommunfastigheter ansvarar för de byggnadsprojekt som utförs i Eskilstuna kommuns lokaler.

Alla avsteg från projekteringsanvisningarna ska beslutas tillsammans med Kfast projektledare i tidigt skede.

Projektering av storkök samt serveringslinjer ska ske i samråd med Eskilstuna kommuns Serviceförvaltning, SEF.

KFAST

Innehåll

Inledning	3
1. Syfte	5
2. Läsanvisning	5
3. Generell anvisningar	6
4. Brand	6
5. Bygg	6
Ytskikt	6
Storköksutrustning	7
6. Ventilation	8
Kökskåpor	8
7. VS	9
8. El	9
9. Kyla och kyl- och frysrum	10
Allmänt	10
Vid ombyggnation och/eller rivning.....	10
Brandrisk	10
Kyl- och frysrum.....	10
Kyla	11
Värmeåtervinning från vätskekylt kyl- och frysaggregat.....	11
Övrig utrustning frysrum.....	11
Kylmaskinrum	11
Larm och styr	12
Instängningslarm frysrum.....	12

1. Syfte

Det övergripande syftet med dessa projekteringsanvisningar är att säkerställa kvaliteten på utformning av Eskilstuna kommuns lokaler.

Nedanstående ska alltid beaktas vid ny-, om- och tillbyggnad.

- Inför en om- eller tillbyggnad bör befintlig byggnad alltid inventeras i syfte att fastställa eventuella befintliga system och eventuell återvinning av redan installerad utrustning med mera.
- Projekteringsanvisningarna ska alltid läsas tillsammans med övriga projekteringsanvisningar enligt Kfast hemsida:
<https://www.kfast.se/vi-bygger/ar-du-entreprenor-eller-konsult>

2. Läsanvisning

Denna anvisning behandlar storkök med tillhörande utrymmen samt serveringslinjer och ska användas av alla som avser utföra projektering åt Eskilstuna kommun, främst av arkitekter och projektörer. I övrigt så ska anvisningen läsas av samtliga konsultgrupper tillsammans med övriga projekteringsanvisningar.

Ska- och börkrav för denna anvisning gäller att:

- Begreppet "ska" används för att uttrycka ett krav som är bindande. Ska-kraven är obligatoriska och ska tillämpas.
- Begreppet "bör" används för att uttrycka en rekommendation bland flera möjligheter. Det ska dock finnas starka skäl för att inte följa rekommendationen. Dessa ska dokumenteras och redovisas för Kfast projektledare innan avsteg görs.

KFAST

3. Generell anvisningar

Lokalerna för storkök kan omfatta bland annat;

- Tillagningskök,
- Avskilt kök för specialkost,
- Torrförråd,
- Kyl- och frysrum,
- Grovdisk och diskrum,
- Plats för avfall

I vissa fall kan även bageri och plats för värmevagnar vara aktuellt.
Renseri förekommer oftast inte då grönsaker köpes rena.

Även rum för personalen såsom:

- Kontor
- Omklädning
- Pausrum

4. Brand

Se ev brandskyddsdokumentation eller beskrivning.

5. Bygg

Ytskikt

Golv:

Massagolv typ Flowcrete Peran STB, kulör 7150 eller likvärdigt.
Beläggningsarbetena ska utföras av auktoriserad entreprenör enligt
tillverkarens föreskrifter, lägnings- och detaljanvisningar.

Spärrbrunnar monteras i nivå med färdig beläggning.
Runt övriga brunnar ska golvet utföras med lokalt fall. Brunn
monteras ca 7 mm lägre än färdigt golv.
Vid brunnar utförs nedskärning så att beläggningstjockleken blir ca 10 mm.

Vid kylrumsväggar utförs beläggningen innan väggarna monteras.
Mot utsida kylrumsväggar och frysrumsväggar utförs ett 45 mm högt hålkäl.
Insida fogas. Fogning utförs i överkant hålkäl och insida kyl- och frysrum
med fogmassa som uppfyller kraven för tillväxtintensitet 0 vid provning
enligt ISO 846:1997, Metod B.
Mot övriga väggar utförs sockeluppdragning med 100 mm höjd.
På ytor som inte trafikeras (under fast inredning och utrustning) ska
beläggningen lackas en extra gång.

KFAST

I personalutrymmen läggs plastmatta med uppvik. Övriga utrymmen enligt gällande norm.

Serveringslinjer förses med tätskikt, typ plastmatta.

Väggar

I våtrum och rum tillhörande tillagningskök ersätts kartongklädda gipsskivor med cementbaserade skivor eller glasfiberklädda gipsskivor avsedda för våtrum. Bakomliggande skiva utförs av plywood med skivtjocklek 15 mm.

Beklädnad av slätt vitt kakel 200x200mm sätts upp till en rad ovan undertak med hörnskydd i rostfri stålplåt, skänkelbredd 25mm 1500mm över färdigt golv. Hörnskydd monteras på samtliga utåtgående hörn, inklusive kylelement.

Avbärarlist i vit homogen etenplastlist 20x120 mm med fasade kanter, fabrikat Ki-Panel eller likvärdig. Avbärarlistor monteras på fria väggytor, inklusive elementväggar, på två nivåer med underkant 100 mm respektive 750 mm över färdigt golv.

Övriga väggar målas bruten vit, glans 20.

Tak

Undertak i utförs som plocktak/akustiktak av 40 mm hygiensskivor med kant A. Bärverket utförs i korrosivitetsklass C3.

Dörrar

Dörrar i storkök och andra fuktbelastade utrymmen skall vara av glasfiberarmerad polyester med rostfria foderbildande karmar, fabrikat Lamidoors typ KRS eller likvärdigt. Eventuell pendeldörr förses med siktruta. Dörrar utförs i första hand utan trösklar om inte brand- eller ljudkrav föreligger.

Storköksutrustning

Utrustningen till storköket, stekbord, grytor, ugnar, diskmaskiner mm tillhandahålls av Kfasts ramavtalade leverantör.

Utrustningen ska förberedas för Sicotronic eller likvärdigt.

Anslutningslista för utrustningen ska tas fram av lämplig projektör och ingå i förfrågningsunderlag och inarbetas i samtliga rambeskrivningar.

KFAST

6. Ventilation

Kökskåpor

Över samtliga grytor, stekbord, ugnar, grovdisk och tunneldiskmaskin ska kåpor med inbyggd ledbelysning i IP65 monteras. Kåpor ovan stekbord och ugnar ska förses med biologisk rening typ Bioteria eller likvärdigt.

Kökskåpor ovanför kokgrytor eller annan utrustning som producerar mycket ånga, ska förses med kondenskåpa. Dränering från kondenskåpa ska anslutas till golvbrunn.

Kökskåpans överhäng ska vara minst 0,4 gånger avståndet mellan kåpa och köksutrustning.

Om en kåpa måste utföras med mindre överhäng, dock minst 200 mm, ska den utrustas med styrluftsfunction för att säkerställa önskad osuppfångningsförmåga.

Över kokgrytor och köskapparater med lucka t ex kombiugn, bör överhänget aldrig understiga 400 mm.

Ev infästning i imkåpa ska ske i samråd med leverantör/installatör av imkåpa för att inte riskera begränsningar gällande garantitid på imkåpa.

Föres imkanal till stekbord med släckutrustning typ Ansulex eller likvärdigt ska rengöring med våt teknik möjliggöras, tex vätsketäta kanaler. Beslut tas tillsammans med Kfast projektledare.

Val av ventilationsaggregat ska ske i samråd med Kfast projektledare. Vid val av värmeväxlare beakta risk för luktöverföring till andra utrymmen.

Kyl- och frysrumsväggar placeras med minst 50 mm distans från intilliggande väggar och ytterväggar så att erforderligt utrymme för ventilation bakom kyl och frysrum erhålls. Luftspalter runt kyl- och frysrum ska ventileras kontinuerligt (24/7 drift) med tilluft med en separat cirkulationsfläkt. Filtrerad luft tas från torrare utrymmen än storköket.

Kyl- och frysrum ska inte förses med mekanisk ventilation om inte annat kommuniceras av Kfast projektledare.

Styrning av ventilation ska ske via tidkanal samt forceringsknapp och övertidstimer för förlängd drift alternativ styra ventilation via styrsignal från köksutrustning. Beslutas i samråd med Kfast projektledare.

KFAST

7. VS

Samtliga rör ska i så stor omfattning som möjligt utföras dolda. Alla matningar utförs ovanifrån. Synliga rör utförs förkromade.

Radiatorer utförs i hygienutförande.

Beröringsfria blandare vid tvättställ i rum för tillagning samt diskrum.

Golvårdsanläggningar placeras enligt utrustningslista i samråd med projektledare.

Serveringslinje ska försees med golvbrunnar samt kallt och varmt vatten installeras.

Spärrbrunnar monteras i nivå med färdig beläggning.

Runt övriga brunnar ska golvet utföras med lokalt fall. Brunn monteras ca 7 mm lägre än färdigt golv.

I kylrum samt kylmaskinrum installeras gastäta golvbrunnar.

Vid ombyggnation ska samtliga rörinstallationer bytas.

Avlopp till fettavskiljare utförs syrafast rostfritt och försees med biologisk rening typ Bioteria eller likvärdigt. BSA, biosystem för effektiv nedbrytning av fett i golvbrunnar och avloppsledningar skall monteras i kök så långt från fettavskiljare som möjligt.

Om byggnaden är försedd med magnetventil kopplat till inbrottslarmet för inkommande kallvatten ska separat kallvatten dras till köket för till exempel rengöring av ugnar.

8. El

Kökets elförbrukning ska mätas separat och kopplas till DUC.

Belysning ska vara hygien och IP-klassad, styras via frånvaro. Belysning i wc utförs närvarostyrd. El ansluter inbyggd ledbelysning i kökskåpor.

Beröringsfria blandare ska ha fast anslutning.

I kyl- och frysrum ska belysningen styras av lokal strömställare samt separat indikeringslampa på utsidan. Indikeringslampa monteras ovanför dörr alternativt 2000 mm över färdigt golv rakt ovanför strömställare.

KFAST

Värmealstrande maskiner exempelvis stekbord ska förreglas över kontaktor som bryter vid utlöst brandlarm och/eller släckutrustning, gäller ej ugnarna.

Dubbla uttag ska sättas i erforderlig omfattning i samråd med Kfast projektledare.

9. Kyla och kyl- och frysrum

Allmänt

Det ska genomföras två servicebesök per år under garantitiden på kylanläggningen.

Kylanläggningen ska sträva efter att ha lågt GWP-värde, i första hand CO2 eller HFO.

Om system har krav om periodisk läcksökning ska detta ingå under garantitiden.

Program för fortlöpande tillsyn, riskbedömning och eventuell tredjepartskontroll enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Vid ombyggnation och/eller rivning

Anmälan och skrotningsintyg, med typ och mängd av köldmedium, skickas till Kfast projektledare.

Brandrisk

Med bioetanolblandning som köldbärare ska flam- och brandrisk beaktas.

Kyl- och frysrum

Väggar till kyl- och frysrum utförs vitlackerad Ki-panel eller likvärdigt.

Väggar och tak får inte ha öppna fogar eller springor eller vara absorberande.

Sammanfogning av elementen sker med not/spont och excenterlås.

Fogmassa mellan element samt mot golv så att det blir tätt mot omgivande lokaler. Isolerelementen skall placeras med minst 50 mm distans från intilliggande väggar och ytterväggar så att erforderligt utrymme för ventilation bakom kyl och frysrum erhålls, för mera info se avsnitt gällande ventilation.

Kylrumsväggar med max U-värde 0,25 W/m², °C.

Frysrumsväggar med max U-värde 0,19 W/m², °C.

KFAST

Frysrumsgolv försänkt i bjälklag enligt Finnebäcks golvtyp III eller likvärdigt inklusive golvvärmeslinga samt ytterligare en golvvärmeslinga för reserv, slingorna ska inte vara seriekopplade. Invändigt golv ska vara av halkskyddat glasfiberarmerat WBP-plywood, tjocklek min 18mm.

Aktuell temperatur i kyl-samt frysrum ska visas på utsidan av respektive rum.

Loggning för egenkontroll kyla ska installeras enligt överenskommelse med Kfast projektledare.

Kyla

Centralkyla CO2 ska installeras om möjligt för kyl och frysrum samt fristående kylskåp. Även nedkylningsskåp ska kylas via centralkyla. Vid icke-centralkylanslutna möbler beaktas ljudnivå och värmeavgivning från intern kompressor till kökslokalerna. För att minimera energianvändningen ska återvinning av värmeavgivningen till tex varmvatten eller ventilation beaktas i alla projekt och beslut tas tillsammans med Kfast projektledare.

EnergyProbe ska installeras i varje kylrum / frysrum.

Kondensrör från kyl/frysenhet i kyl- och frysrum ska detaljprojekteras. Kondensrör får inte inkräkta på hyllornas placering i rummen. Fritt mått mellan hyllor måste uppfyllas.

Värmeåtervinning från vätskekylt kyl- och frysaggregat

Kondenseringstemperatur bör väljas så hög att värmeåtervinning ska kunna anslutas. Dimensionerande kondenseringstemperatur bör då vara minst +55 °C. Drift ska sen kunna ske med flytande kondensering för god driftekonomi. Denna funktion ställer dock krav på elektroniska expansionsventiler för att kunna bibehålla förångningstrycket vid varierande kondenseringstryck.

Övrig utrustning frysrum

Elvärme för tövattenrör – Eluppvärmd tryckutjämningsventil, monterad vid sidan av dörr – Stripes för dörröppning – Gränslägesbrytare vid dörröppning för stopp av fläktar och kyla.

Kylmaskinrum

Separat FF(frånluftfläkt) i kylmaskinrum som forceras vid larm på CO2.

Larm och styr

Kylrumsregulatorer, CO2-larm och kylmaskin ska anslutas till intern överordnadsenhet för varukyla, ÖV1. Denna enhet monteras på vägg i köket och placering bör beaktas för att minimera risk för skador vid dörruppslag.

Frysrum – Vid öppning av dörr stoppar automatiskt fläktar i förångare och ventil stänger för kyla. När dörr stängs, eller om dörr ej stängs inom ställbar tid, startar fläktar i förångare och kyla återgår till normal drift. – Vid utlöst instängningslarm stoppas automatisk fläktar i förångare, ventil i vätskeledning stänger och belysning i frysrum tänds. Återstart av kyla och därefter fläktar då instängningslarm har kvitterats

Driftövervakning

Summalarm ifrån ÖV1 ska hämtas och skickas till styr- och överordnat system via ModBus.

- Temperaturer från samtliga kyl / frysrum ska kopplas upp mot DHC.
- Larmer från kylmaskin kopplas upp mot DHC
- Instängningslarm kopplas mot DHC
- CO2 larm installeras i kylmaskinrum samt kyl / frysrum.
- Larm från släckutrustning vid stekbord ska kopplas som fellarm till brandlarmet alternativ till DUC.

Instängningslarm frysrum

Instängningslarm för frysrum utformas enligt 159 § AFS 2020:1. Vid aktivering av instängningslarm ska fläktar stanna, magnetventil stänga samt belysning i frysrum tändas. Blixtljus och akustiskt larm placerad centralt i kök aktiveras.